

רזאת תורת השבת

בס"ד | סיפורים ליקוטים ומאמרים | פרשת ראה תשפ"ג | עלון מס' 45

הדבר חמור ביותר, שכן דינו של מלשין הוא שאין לו חלק לעולם הבא.

הטיפול במלשינים בעבר היה נחרץ ותקיף. אל בית דינו של ה'חתם סופר' זצ"ל הובא מלשין אחד, ועל פי פקודת בית הדין הכניסוהו לשק, ביחד עם אבנים כבידות, שכן הדין הוא, שמלשינים מורידים ולא מעלים בדין.

נקל להבין, שלא היו הרבה מלשינים בעם ישראל בדורות עברו!

יש מלשינים כיום, שנתלים בתירוץ הקלוש - שההלשנה אינה לגויים אלא למדינת ישראל. אך טעות בידם - כל משפט שאינו לפי התורה, שבו מזכים את החייב ומחייבים את הזכאי על פי החלטות, נחשב לערכאות של עכו"ם. גם אם מוסרים ממון בלבד, ולא נפשות, בידיים של מי שאינו קובע את פסקו לפי התורה - יש לכך דין של מלשינות!

שמעתי פעם סיפור יפה: שני חברים, יעקב ונחום, היו חברים בלב ונפש. מגיל אפס גדלו ביחד בגן ובחידור, בישיבה קטנה ובישיבה גדולה, עד שהתחתנו. נחום נעשה עשיר מופלג, והיו לו רק מעט ילדים. יעקב היה עני מרוד, ונולדו לו חמשה-עשר ילדים. הזמן עבר, והשניים המשיכו להיות חברים מאוד טובים. יום אחד מגיע יעקב אל נחום ואומר לו: "נחום, אני צריך לחתן את טובה'לה שלי".

"בסדר", אומר נחום, "כמה אתה צריך?"
"עשרת אלפים דולר".

נחום מוציא צ'ק, כותב סכום של עשרת אלפים דולר ונותן ליעקב. עוברת שנה, ויעקב מגיע שוב אל נחום ואומר לו: "נחום, אני צריך לחתן את שרה'לה שלי".

אומר נחום: "בפעם שעברה באת אלי ונתתי לך, עכשיו אולי תחפש מישהו אחר. אני שואל אותך, תמיד אני?"

אומר יעקב לנחום: "גם אני שואל את בורא עולם, 'תמיד אני?' אחד צריך להיות עני ואחד

צריך להיות עשיר, אבל למה תמיד אני צריך לבקש ממך, נחום, שתתן לילדים שלי? אולי שזה יהיה להיפך? והרי היינו חברים, גדלנו ביחד בדיוק באותו מסלול ובאותו אופן, אבל עלי נגזר עני ועלך נגזר עושר, אולי הגיע הזמן שנתחלף, ופעם תצטרך אתה לבוא לבקש ממני?!"

יש אנשים שאין להם שכל לשמוח במה שיש להם. כשיש לאדם עושר הוא חושב שזה שלו, וכשהוא נותן הוא חושב שהוא עושה טובה גדולה ועצומה, הרבה יותר מכפי הצורך...

רבי נפתלי מרופשיץ זצ"ל היה אומר, שישנן שלוש דרגות בבעלי צדקה: **יש אנשים שחושבים שכל כספם שייך להם**, הם הרוויחו הכל בעבודתם הקשה ובחכמתם כי רבה, "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה".

לפני כמה עשרות שנים, כשהגעתי בפעם הראשונה לאמריקה, עוד היו שם הרבה אנשים שפעם היו רוכלים עניים ובמשך הזמן נעשו בעלי בתי חרושת, חרשתנים עשירים. מצוי היה מאוד, שאם באת אל אחד כזה לבקש תרומה או כסף לצדקה חשובה, הוא היה מרים את ידיו ואומר: "עם עשר האצבעות האלו השגתי את מה שיש לי. למה אתה בא לבקש, לך לעבוד!" זוהי דוגמא של "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", ה' ישמור.

"ראה אנוכי נותן" (יא, טו)

איתא בבעל הטורים, ממני תראו וכן תעשו. צריך להבין דבריו אלו, מה יראו ומה יעשו, וגם אין זה הדרך של הענו מכל האדם לומר דברים סתומים אלו לכלל ישראל.

יש להבין עפ"י העובדא המובא ב'תפארת ישראל' (סוף משניות קידושין ועוד), שבזמן שהיו ישראל במדבר היה מלך אחד ששמע על משה רבינו, איזה איש נפלא הוא, מלא במעלות טובות וחמודות, ושלח צייר אחד שילך לצייר את פני משה רבנו. כאשר חזר הצייר עם התמונה, קרא המלך את אנשיו הבקיאים בחכמת הפרצוף, שיאמרו לו עפ"י הציור מה הם רואים על פניו, וענו לו שהוא אדם מושחת מאוד ואין בו שום דבר טוב.

המלך בשמעו זאת נתרגז מאוד ואמר, או שהחכמים אינם יודעים, או שהצייר לא עשה מלאכתו נאמנה, והחליט לשלוח צייר אחר. כאשר חזר השני לאחר זמן עם אותו ציור ממש, לא נרגע המלך עד שנסע בעצמו דרך ארוכה להגיע למשה רבנו ולראות מקרוב את האמת. כאשר הגיע ראה שבאמת הציורים נכונים, ושאל את משה רבנו בעצמו על אודות מה שאמרו הבקיאים. ענה לו משה רבנו, הכל אמת, כי כאשר נולד היה בו כל המדות הרעות, אלא שעבד על עצמו לשפר את כל הליכותיו. לפי"ז מובן

מה שאמר משה כאן לכלל ישראל, שאל יאמר אדם שחסרונותיו באים לו מצד שנולד בטבעו הרע, אלא יתגבר ויעבוד על עצמו לשפר מדותיו, וע"ז אמר 'ממני יראו וכן יעשו'. (הגיון ליבי)

"פתוח תפתח את ירך לו" (ט"ז)

רבי אריה שכטר זצ"ל

שח רבי אריה שכטר זצ"ל: הכרתי יהודי יקר שהיו לו בעיות עם מס הכנסה בשל הלשנה זדונית. בתחילה לא חשב להתייחס ברצינות גדולה למכתבים השונים שקיבל, אך

בשלב מסוים יצרו הפקידים קשר עם אביו, והודיעו לו, שלטובתו כדאי לו לדאוג שבנו יבוא כפי שהוא נדרש.

לפני התייצבותו לדיון במס הכנסה, הגיע ידידי להתברך מרבי חיים קניבסקי זצ"ל.

שאלו רבי חיים: "האם אתה נותן מעשר כספים באופן מדויק?", כשהשיב שהוא מקפיד להפריש מכל רווח, אמר לו: "אל תדאג, לך, והכל יהיה בסדר".

הוא אמנם הלך הפקיד, שהיה ידוע כאדם קשוח ואף רשע, האיר לו פנים, דיבר אתו בכבוד, וסידר עבורו את כל העניינים.

כאן המקום להזכיר נקודה חשובה נוספת, הגם שאינה נוגעת לעניינינו במישור -

לאחר שסדרו כל העניינים על הצד הטוב ביותר, והפקיד עמד לשלח את אותו יהודי לחיים ולשלום, הוא פנה ואמר לו: "אמור לי רק דבר אחד - איך זה שיש ביניכם כל כך הרבה מלשינים?..."

תשובה לשאלה כואבת זו טמונה בדברי ספר החינוך על מצוות "לא תשנא את אחיך בלבבך". הוא אומר, שלפעמים אדם כועס על חברו, ומאחר ואינו רוצה להופיע בציבור כאדם נוקם ונוטר, הוא שותק כלפי חוץ, ובתוך תוכו ממשיך לשנוא. מתוך כך, כאשר תהיה לו הזדמנות להלשין עליו הוא יעשה זאת.

אדם כזה - עושה שקר בעצמו. הוא מדמיין שמשום שלא נקם בו, הוא צדיק תמים, אך באמת הוא שונא ישראל מובהק!

אבל יש נקודה נחמדה שכדאי לציין - כשהוא מרוויח, ברור לו שהוא זה שהרוויח את הכסף, בכוחו ובחכמתו. כשהוא מפסיד הוא כועס ומתערעם על הקב"ה, שגלגל לפתחו את ההפסד... למה כשהרווחת חשבת שזה בזכות השכל והחכמה שלך, וכשאתה מפסיד אינך חושב שזה בגלל השגיאות שלך?
בני אדם שלוקים במחשבת "כוחי ועוצם ידי" - כאשר הם נותנים צדקה, הם חשים שהם נותנים מתנה משלהם.

יש אחרים בדרגה גבוהה יותר, שאכן יודעים שהכסף אינו שלהם ונותנים בלב רחב יותר, אבל הם חשים שהם נותנים, כביכול, לקב"ה הלוואה בריבית דריבית, כפי שנאמר: "עשר בשביל שתתעשר".

הדרגה הגבוהה מכולם היא, שיודעים שהכסף שייך לבורא העולם. הכסף אמנם בכיס שלהם, אבל זה לא הכסף שלהם. הם אך ורק הגזברים הממונים להעביר את הכסף לכתובות הנכונות. אדם שחי בדרגה הזאת הוא כביכול "היד" של של בורא עולם, המעביר את הכסף ישירות ממנו לעניים.

כנגד בעלי הדרגה הראשונה אנו מבקשים בברכת המזון: "ונא אל נא תצריכנו ה' אלקינו לא לידי מתנת בשר ודם". אם חס ושלום אדם יצטרך להגיע לכך שמזונותיו ינתנו לו על ידי אחרים, שלא יאלץ לקבל מאלו החושבים שהם נותנים לו מתנה.

כנגד בעלי הדרגה השניה אנו מבקשים: "ולא לידי הלוואתם", שהאדם לא יזדקק לאלו שחושבים שהם נותנים בתורת הלוואה. וכנגד בעלי הדרגה השלישית אנו מבקשים: "כי אם לידך המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה", רצוננו לקבל מאלו שיודעים שהכל נתן להם בשליחות מאת הקב"ה. (קטעים מלוקטים מתוך הספר אריה

שאג דברים)

"את הברכה אשר תשמעו... והקללה אם לא

תשמעו
(יא כז-ה)
הרב בנימין בירנבוים

טעות מושרשת היא בעיני בני אדם, כי חיי ברכה אלו חיים של עושר שפע ותענוגות, ואילו חיי קללה אלו חיי דוחק ועוני. טעות היא, מאיר לנו מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל בספרו 'דרש משה', התורה בפרשה זו באה ללמדנו מה הם חיי ברכה ומה הם חיי קללה -

"את הברכה - אשר תשמעו", מתי יש לאדם ברכה בחייו? אם הוא שומע לקול ה', עצם קבלתו לשמוע בקול ה' ולחיות חיים של

רוחניות, זה עצמו כבר ברכה עוד לפני שיגיעו אליו הברכות והטובות, אף אם חי הוא בחייו הגשמיים חיי עניות ודחק.

"והקללה - אם לא תשמעו", מתי חיייו של האדם הם קללה ולא רואה סיפוק ועושר בחייו? זה כשאדם חי ללא עול רוחני אלא חיייו חיי הפקר ופריקת עול, זה עצמו שהחליט לחיות חיים בלא לשמוע לקול ה' וללכת בדרכיו, זה עצמו קללה עוד לפני שיגיעו אליו העונשים והייסורים.

יסוד זה אינו צריך לשום הוכחה, כל בר דעת רואה את חיי ההוללות הריקים מכל אושר ושמחה סיפוק ורוגע אצל אלו שאינם חיים חיי תורה ומצוות אלא חיי פורקן והוללות, למול החיים המאושרים והשמחים הרגועים ומלאי הסיפוק והתכלית, של אלו שבחרו לחיות חיים רוחניים וללכת בדרכי ה' ומצוותיו.

הם רצים ואנו רצים... וכולם רואים את העיצבון וחוסר התכלית בחיים של אלו שבחרו 'באם לא תשמעו', ואת השמחה, הסיפוק והאושר מנת חלקם של אלו שבחרו ב"אם תשמעו" אלו ההולכים בדרך התורה והמצוות.

מסופר על אחד שהגיע עם בנו הבחור שלא מצא את סיפוקו בלימוד התורה, והיה מרבה להתלונן על הדלות והעניות של לומדי התורה, וכל הזמן פזל למעינות אחרים ששם היה נראה לו שיש שפע של עונג ותענוגות. אביו ניסה לדבר על ליבו כמה חיי התענוגות של ההם לא חיים וכו' וכו', אבל אזניו אטמו משמוע, במר יאוש החליט לקחתו איתו למרן החזו"א, אולי דמותו הקדושה תשפיע על בנו לחזור לדרך התורה.

בני-ברק כפי שנראתה בשנת בואו של החזון איש (תרצ"ג)

הם הגיעו לביתו הדל והפשוט של מרן החזו"א במושבה הקטנה בני ברק, וכשהם נכנסו לבית הדל, הבן הרגיש ומיד אמר לאביו 'הנה צדקתי, בשביל חיי תורה צריך חיי דלות ועניות', אפילו גדול הדור החזו"א צריך לחיות בכזו דלות ופשוטות... הם חיכו לתורם, כשהבן מרגיש יותר ויותר 'הנה צדקתי' ורומז לאביו שחבל על הזמן...

ואז הם נכנסו לחדרו הקדוש של מרן החזו"א, ודמותו הטהורה רבת ההוד והאצילות, נצבה בפניהם. שפך אביו של הבחור בפני מרן החזו"א את התלבטותיו של בנו, הביט מרן החזו"א במבט רחימאי ואבהי בפניו העצבות של הבן, ואז אמר לו מרן החזו"א: "אתה רואה את החדר הזה, איזו פשוטות, כסא שולחן ומיטה פשוטה מעץ, והרבה ספרים, כן, דע לך זה כאן מה שאתה רואה בעיניך", ואז הצביע החזו"א על ליבו, ואמר: "אבל כאן בלב שלי פנימה החדרים של הלב מלאים רכוש שאינו נמדד במספרים, אושר ועושר עצום ורב, אושר וסיפוק שאי אפשר לקחתם ממני, שממלאים את רוח ליבי כל הזמן, והם איתי תמיד ולעולם!".

כמובן שדבריו הנוקבים והחודרים כליות ולב של מרן החזו"א, חדרו את דלות מחשבותיו של הבחור הנובך, והדליקו אור פנימי בלבו שהלך והתחזק, והחזירו למוטב.

יש מבחן ברור שכל אחד יוכל לבדוק את עצמו באמיתות הדברים, את המבחן הזה גילה לנו מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל. הוא רצה להדגיש לנו עד כמה גדול אושר הלומד תורה והחי חיים תורניים על פי התורה הקדושה, כמה חיי מאושרים ומלאים הנאה וסיפוק, עד כי כל הנאה אחרת גשמית לא תשווה בעיניו כלום, לעומת האחר שלא זכה לחיות חיים רוחניים על פי התורה והמצוות.

וכך הוא תאר: כתוב בחז"ל "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם", ויש להבין מדוע הם מרבים שלום בעולם?

והוא תיאר סיפור מעניין על אחד שקנה כרטיס לוטו, והנה הודיעו לו שהוא זכה בפרס הגדול, הוא נסע למשרדי מפעל הפיס ברחוב הפטמן בתל אביב, הוא נכנס למשרד שם הגיש את הטופס הזוכה, וברטט וחרדה ובשמחה עצומה עד כדי עלפון, הוא מקבל לידו את הצ'ק של הפרס הגדול.

הוא יוצא במהירות ממשרדי מפעל הפיס וממהר למכוניתו, אלא שבדיוק מגיע מולו אדם אחד, וסתם ככה בלי קשר עושה לו תנועה של 'קוקו' עם הזרת על המצח ומוציא לו לשון, מה אתם חושבים שהוא הגיב, אדם רגיל שהיו עושים לו כזה דבר, איזו איזו צעקות... איזו איזו שלא נדע, מהומה משטרה פצועים מד"א... אבל הזוכה המאושר שלנו ממשיך בדרכו כאילו לא קרה כלום, והוא מתעצבן על חוסר התגובה ומנסה את מזלו עוד פעם והפעם עם לשון ארוכה ממש, שא"א להתעלם ממנה, נו ומה היתה תגובתו של הזוכה? - כאילו לא היה, אוויר! והמשיך הזוכה להגיע למכוניתו בדרך אל הבנק...

מה הפשט בזה, מסביר ר' יחזקאל? אלא שכשאדם זוכה ב-3 מיליון דולר, אז הוא כ"כ שמח ומלא סיפוק שפשוט לא מעניין אותו כלום נפשו מלאה ואין מקום לפגיעות וכו', אומר ר' יחזקאל,

על אחת כמה וכמה הלומד תורה שהיא טובה מאלפי זהב וכסף, כמה שלא ישווה בעיניו שום פרצוף או לשון שיופיעו בפניו, זה הפשט "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם" כי כשיש תורה יש סיפוק, יש הנאה ואין מקום להתרגש מפרצופים ולשונות רעות, אוי כמה שלום מתרבה בעולם.

פלאי פלאים! החי חיים רוחניים, נפשו שבעה ומלאה, החיים מלאים משמעות, לעומת הריק והפוחז שמחפש כל היום משהוא שישאיר לו סיפוק בחיים ואין! ואז כל פרצוף ולשון מקפיצים ומרתחים אתו. (דרשו)

מקץ שבע שנים תעשה שמיטה (מ"א)

שנת השמיטה תשפ"ב עומדת בפתח. זו שנה מיוחדת של מצוות מופלאות הן לחקלאים בשטח בשמירת קדושת הקרקע והן לעירוניים בשמירת קדושת הפירות והתמיכה בחקלאים, זו שנה שנותנת לנו אפשרות להתחבר להקב"ה באמצעות קיום מצוות השביעית וחזוק האמונה והביטחון בו יתברך.

היה זה לפני שנת השמיטה האחרונה [תשע"ה]. החקלאים באזור עמק חפר ניסו ללחוץ על יצחק חדד ממושב 'עולש', שימכור להם את הזכות לעבד את 3,000 הדונמים שלו, זאת בהבטחה שלאחר השמיטה יחזירו לו את כל הקרקעות. אבל שום דבר לא עזר להם. חדד עמד בלחצים: "הבטחתי להקב"ה שהפעם אני שומר שמיטה מלא - מלא", אמר.

שבועיים לפני התקדש שנת השמיטה, נשמעות דפיקות בדלת ביתו של חדד, ובפתח עמדו שלושה בדואים, שהציגו את עצמם כמשתייכים לשבט גדול באזור הנגב, ובידם מזוודה ענקית. הם מתיישבים ליד השולחן בסלון, ופותחים את המזוודה. המחזה שנגלה לנגד עיניו של בעל הבית, היה אמור להעמידו בנסיון. "יש כאן שני מיליון דולרים, וברכב יש עוד", הם אמרו לו, "מה שאנחנו רוצים בסך הכל הוא לקנות ממך את הזכות לעבד את האדמות בשנה הקרובה, ומיד לאחריה נחזיר לך את הכל".

הם היו בטוחים שהשטרות המרשרשים יכניעו את בעל הבית, שיעניק להם את האדמות לשנה הקרובה. אבל הוא קם ממקומו, ואמר לאורחים הבלתי קרואים: "גם אם תשימו כאן מאה מיליון דולר, איני חוזר בי מהבטחתי לשמור שמיטה. אתם יכולים לחזור לשבט שלכם בנגב, ולתאר לפני חבריכם איך יהודי נשאר נאמן בהבטחתו לבורא העולם...".

הערבים ניסו שוב ושוב, ומשראו את עקשנותו של חדד, לחצו את ידיו בהערכה, ועזבו את המקום. הרקע להבטחה של יצחק חדד לשמור את השמיטה 'מלא-מלא', כלשונו, היה כשראה את כוחה העצום של שמירת השמיטה, עוד לפני שהחלה שנת השמיטה.

וכך היה המעשה: "כבר שנים רבות אני מעבד את אלפי הדונמים הציבוריים של שלושת המושבים 'עולש', 'תנובות' ו'בארותיים'", הוא אומר, "מעולם לא ראיתי ברכה בעמלי... לאחר שתי השמיטות האחרונות, שבהן לא עמדתי בנסיון וחתמתי על היתר מכירה, צברתי חובות כבדים נוספים. בחשבון הכלכלי שלי, היה משהו לא הגיוני. עבדתי ועבדת, השקעתי והשקעתי, והחובות רק גדלו. הרגשתי שמדברים אלי מן השמים". חדד החליט לשמור שמיטה,

והניסיון הראשון שניצב בפניו היה שאלת ה'שכירות' של הקרקעות האמורות. חברי המושבים, המונים כ-200 משפחות ביחד, דרשו מחדד להחליט אם הוא רוצה לשלם להם שכירות גם לשנת השמיטה, או לחלופין, האם הוא משחרר את הקרקעות לשוכרים אחרים שבוודאי יקפצו עליהן. "הקרקעות בעמק חפר יקרות מאוד", מדגיש חדד, "בשונה מקרקעות חקלאיות באזורים אחרים בארץ".

באותה עת היה צבור בחשבון הבנק של חדד חוב ענק של לא פחות מחמישה מיליוני שקלים: "לאחר שקיבלתי על עצמי את שמירת השמיטה, ידעתי שאני הולך על זה בכל מקרה" הוא מספר. וכך לקח חדד הלוואה נוספת בסך כמיליון שקלים, ובכסף זה שילם מראש על השכירות של כל הקרקעות למשך שנת השמיטה.

ואז באה הברכה המיוחדת לשדותיו של חדד. עד לאותו יום נמכרו המלונים בשווקים במחיר של 80-90 אגורות לקילוגרם, בשל עודפים גדולים שהצטברו אצל הסוחרים. אבל בבוקר שלאחר התשלום בן מיליון שקלים, קפץ המחיר של המלונים שהיו ברשותו של חדד - לכמעט 5 שקלים לקילוגרם...

מה קרה? בדרום הארץ נשארו כל המלונים על הקרקע, בשל מבצע 'צוק איתן' שהתנהל באותם ימים, ובצפון ניזוקו המלונים על ידי נגיף קטלני, שלא אפשר את שיווקם. המלונים היחידים ששווקו באותה תקופה בכל רחבי הארץ, היו של חדד. מחירם האמיר אפוא עשרת מונים, וברווחים שהפיק באותם ימים כיסה חדד את החוב שעמד על שישה מיליוני שקלים. "כבר בתחילת הדרך של שמירת השמיטה, ראיתי את הקב"ה בעיניי", מתאר חדד, "החברים שלי היו המומים".

בתחילת השמיטה עשה חדד קידושא רבא לכל ידידיו ומכריו, והודה להש"ת על מחיקת החובות: "אני שומע את האדמה זועקת: תשמרו שמיטה. כי הארץ שלי היא, וברצוני - יתהפכו לכם כל החובות לסעודת מצוה, בדיוק כמו שקרה אצלי בסייעתא דשמיא".

במהלך שנת השמיטה שלחו לו מ'קרן השביעית' חברותות ללימוד תורה, ויצחק מילא את זמנו הפנוי בלימודי גמרא ומשנה. גם מנהל העבודה שלו, ארז, ממושב 'ניצני עוז', קיבל על עצמו לשמור את השמיטה, כדי לא 'לקלקל את הברכה' בשדותיו של הבוס, ב'עולש'... וזו היתה רק התחלה...

בחורף תשע"ו [השנה השמינית] אירעו שני אירועים שגרמו נזק רב לחקלאות בארץ. כמויות הגשם היו מזעריות, ולאחריהן באה הסופה הנדירה שפגעה ברבים מאזורי הארץ, ובעיקר במושבי השרון. הסופה פגעה כמעט בכל המטעים והשדות של מושבי האזור, וכל הגידולים הלכו לטמיון.

זמן קצר לפני כן זרע חדד את הקישואים שלו. עמיתיו שלא שמרו שמיטה זרעו כבר בתחילת חודש אלול, ובעת התרחשותה של הסופה הבשילו קישואיהם לכדי פרי, בעוד קישואיו של חדד שנזרעו רק אחרי ראש השנה, היו בתהליך גדילה ראשוני. לא צריך להיות אגרונום מקצועי כדי להבין ששדותיו של שומר השמיטה 'מ'עולש' אמורות להיפגע באופן קריטי, הרבה יותר מאשר הפירות של עמיתיו, שחלקם היו עשויים לשרוד את הסופה. זאת, ועוד, ברצותו להרוויח זמן, זרע חדד את הקישואים לא בחממות סגורות, כמקובל,

אלא ביצע את הזריעה בערוגות פתוחות וחשופות, וא"כ היה ברור לכולם שקישואיו של חדד ודאי לא אמורים לשרוד...

ובאמת, הנזק שנגרם בכל השדות של המושבים באזור, היה עצום, ולכן כשיצא יצחק חדד בבוקרו של יום, לאחר הסופה, לחצר המשק שלו, והתניע את הטרקטור על מנת לבדוק מה עלה בגורל שדות הקישואים שלו, לעגו לו השכנים במר ליבם: "יצחק, מה קרה לך", הם שאלו בחיוך מר, "אתה חושב שנותר משהו שלם בשדותיך? אם אצלנו הכל נגמר, אצלך - על אחת כמה וכמה..." אבל חדד כבר מלומד בניסים... עוד מהשנה השישית...

הוא יוצא אל השדות, ואינו מאמין למראה עיניו. כל שיחי הקישואים נותרו שלמים, ללא פגע... מכת הברד דילגה, פשוט כך, על כל שדותיו, למרות שהשטחים שבבעלותו אינם 'נטועים'

ברצף, אלא חלק פה וחלק שם. מכת הברד הכתה ממש כמו במצרים, כשגרגירי הברד 'יודעים' בדיוק איפה להכות, ואיפה לא. ואפשר כבר להבין לבד, באיזה מחיר נמכרו הקישואים שלו, שהיו כמעט היחידים בשוק באותה תקופה. כי אכן, 'דבר אלוקיניו יקום לעולם', והבטחת 'וציויותי את ברכת' מעוגנת היטב במציאות היומיומית של שומרי השמיטה. (קול ברמה - רמת אלחנן).

אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה... את הגמל...

כי מעלה גרא המה ופרסה לא הפריסו (ד, ז)

מצינו שעיקם הכתוב שטים ושלש תיבות, שלא להוציא דבר מגונה מפיו שנאמר 'מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה' (בראשית ז ח),

אמר ר' יודן בר מנשה: אף כשבא לפתוח בסימני בהמה טמאה, לא פתח אלא בסימני טהרה, את הגמל כי לא מפריס פרסה אין כתיב כאן, אלא 'כי מעלה גרה' (מדרש תהילים א)

ההקפדה על הוצאת דבר מגונה מהפה, יסודה מחמת גודל נשמת היהודי. הדיבור הוא ביטוי לנשמה, וככל שנשמתו של האדם יותר גבוהה ומרוממת כך הוא אינו מסוגל להוציא מפיו מילה שאינה מזוקקת שבעתיים. וגם אם מוכרח הוא לבטא את החיסרון שבזולתו, הוא עוטפו במעלותיו - מקדים את המעלות לפני החסרונות כדי לא יבלטו... כי כאמור, נשמתו העדינה אינה יכולה לראות ולבטא גנות וחיסרון בזולת.

מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל היה נזהר זהירות עצומה בכל היוצא משפתיו, ונשמר שלא לבטא בפיו שום משפט או מילה שאינם נקיים וראויים. כמו כן, כאשר היה מגיע לאוזניו משפט לא ראוי או מילה שאינה נקייה היה חורג מאורחותיו ומעיר על כך בעדינות לבעל הדברים. לעתים רבות היה נמנע מלהעיר לדובר תיכף לאחר מעשה וממתין באצילות נפש לשעת

כושר, שבה תתקבל תוכחתו בלב שומע ונפש חפצה.

בערבי הפסחים האחרונים לחייו, עקב זקנותו המופלגת לא היה רבינו מסוגל להשתטח על הארץ בעת בדיקת חמץ כמנהגו מימים ימימה. אחד מנכדיו הצעירים החליף את מקומו וזחל על רצפת הבית תוך-כדי חיפוש בחורים ובסדקים, בעוד רבינו מלווהו צעד אחר צעד ומשגיח שלא יחמיץ כל חריץ ובקיע העלולים להכיל חמץ. ככלות הברכה נעמד הנכד על רגליו והחל לנער את האבק שהתגבב על בגדיו בעת שהשתטח על הארץ. בעוד הבחור הצעיר מאבק וממרק את בגדיו במרץ רב החווה רבינו לעברו בניד קל ורימז לו לחדול ממעשיו.

הנכד המופתע הביט בסבו בפליאה ותמה: "הרי הבגד מלוכלך!"

"אולי צבע הבגד השתנה, אבל גם אם כן, אין הוא מלוכלך!", הגיב רבינו, כשהוא מרמז ליוצא חלציו, כי אדם בעל עדינות הנפש אינו מסוגל לננות בשם מגונה את האבק הבא מחמת טורח המצווה.

במקרה אחר ביקש אחד מבני משפחת רבינו לתאר בפניו תלמיד חכם שמרן הכיר את פניו אך לא ידע לנקוב בשמו. במהלך הניסיונות להבהיר מיהו האיש המדובר, אמר בן הבית למרן: "ער איז א גראבר [-הוא שמן]"

הביטוי לא נשא חן באוזני רבינו שהגיב מיד ואמר: "לא אומרים כך אלא אומרים א דינער [-הוא רזה]"! כלומר - בלשון סגי נהור...

בעניין נקיות דיבורו של מרן סיפר חתנו, הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, שהעיד כי חמיו לא היה מסוגל להוציא מפיו את המילה 'שקרן'. באחת הפעמים, כאשר רבי יצחק שוחח עמו בנוגע לאדם מסוים, התבטא מרן ואמר: "הוא בעל דמיון".

"בתחילה לא הבנתי מהי משמעות של הביטוי 'בעל דמיון'", סיפר רבי יצחק. "מורי חמי ניסה להסביר לי שוב ושוב כי האיש 'מדמה', עד שלבסוף, כאשר חמותי הרבנית ע"ה נוכחה לראות כי

אינני מבין את פשר הדברים, היא לחשה באוזניי ואמרה: 'מה אתה לא מבין? הוא שקרן!'..."

על יראתו וזהירותו העצומה של רבינו מחטא לשון הרע מספר נכדו, הרב ליפא ישראלזון: "המעשה אירע לפני למעלה מעשור שנים, באותם ימים התעורר ספק בין כל גדולי ישראל אודות רב פלוני שיציע את מועמדותו לרבנות בעיר מסוימת. לצורך בירור העניין הוזמנו הנוגעים בדבר לאסיפה, שהתקיימה ביום שישי בבוקר בביתו של מרן, שבמהלכה התעתדו הבאים להחליט על הצעדים שיש לנקוט בעניין.

בין כך ובין כך נודע כי אותו רב, מושא הדיון, אמור להתדיין בפני בית הדין בירושלים לגבי עניין כלשהו. עקב כך הציע אחד מגדולי הדור שאנסה להשיג את פרוטוקול הדיון בטרם האסיפה, כדי שיוכל להיעזר בדברים לצורך קבלת ההחלטה. סיפרתי על כך לסבי ושאלתיו כיצד לפעול בנושא, שהרי הוצאת פרוטוקול מבית הדין תוך-כדי דיון בעניין מסוים הינה משימה קשה ביותר. מרן הרהר בדבר ואמר, שמכיוון שיש תועלת בדבר יכול אני לבקש מרבי יוסף אפרתי שיפנה לבית הדין בשמו ויבקש למסור את הפרוטוקול לידי.

בסופו של דבר לא עלה הרב אפרתי להשיג את הפרוטוקול בטרם האסיפה. רק שהסתיים הדיון, בשעות יום שישי המאוחרות, הוא קיבל את המסמך לידי ותיכף הודיע לי שאבוא לקחתו. כשהפרוטוקול בידי שבתי לבני ברק.

השעה היתה כבר שעת אחר הצהרים מאוחרת, ומכיוון שכך החלטתי שתיכף במוצאי שבת אפנה למעונו של אותו גדול בתורה ואשאל האם הוא מעוניין עדיין לעיין במסמך. מאחר שלא התפללתי תפילת מנחה בצהרי היום יצאתי לבית הכנסת בשעה מוקדמת בטרם כניסת שבת ושבתי לביתי לאחר ערבית של ליל שבת. עם בואי הודיעו לי בני הבית כי סמוך לכניסת השבת התקבל טלפון מאת סבי, שביקש לדבר עמי בדחיפות. עיניי חשכו לשמע הדברים, שהרי אם סבי הטריח עצמו להתקשר אלי בערב שבת, משמע שהדבר אינו

סובל דיחוי!

חששתי מאוד מפני הענין הבהול, ובמשך כל אותה שבת כמעט ולא הצלחתי לאכול ולישון מרוב מתח ודאגה. עם צאת השבת יצאתי להתפלל תפילת ערבית, כדי שאוכל ליצור קשר עם סבי בהקדם האפשרי. אולם בעודי יורד במדרגות שלפני ביתי השיג אותי צלצול הטלפון. מיהרתי לחזור הביתה, ומעבר לקו הטלפון המתין סבי ושאלתו בפיו: 'האם לקחת מהרב אפרתי את פרוטוקול בית דין?!'. 'כן', השבתי, 'רציתי לשאול את אותו גדול תורה האם הוא עדיין מעוניין לעיין בדברים'.

"הופתעתי לשמע תגובתו של מרן, שהחל לגעור בי בחומרה: 'וכי אינך יודע שלעניין כעת במסמך, לאחר שהתקבלה ההחלטה, זהו איסור דאורייתא של לשון הרע? איך עושים דבר כזה?! לפני הדיון, כשהייתה בכך תועלת, היתה זו מצווה, אך כעת מדובר באיסור מדאורייתא!'. מרן סיים את דבריו, כשהוא מורה לי נחרצות לפנות על אתר אל רבי יוסף אפרתי ולהשיב את המסמך לידי'. (פרפרת, מתוך 'עמודו של עולם').

בחינות:

כתובות

כתובות

חנות המחשבים של גני איילון

מחירים הכי זולים
בארץ!!!
בדקו והשוו בעצמכם.
משלוח עד הבית!

0583292579@gmail.com

0799-69-33

0583292579

יעוץ ותמיכה
מעולים

ספרונות
הגנה עשירים

תוכניות
ופיתוח פרטי

ציון גבוה
ועוד

התקנות
ותיקונים

מחבר
מחשבים

רחוב שבט אפרים 7, לוד (אחיסמך - גני איילון) | 058-32-92-679
שעות פתיחה: א-ה: 20:15-00:00 יום ו' סגור (גמישות לתיאום מראש)